

1998-03-01

เพื่อการศึกษา : วิทยาศาสตร์การกีฬา หลักสูตรเปิดใหม่ของจรรยา วิชาการศึกษา ๒๕๔๑

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

จิตต์มิตรภาพ, สุทธิพร (1998) "เพื่อการศึกษา : วิทยาศาสตร์การกีฬา หลักสูตรเปิดใหม่ของจรรยา วิชาการศึกษา ๒๕๔๑," *Jamjuree Journal*: Vol. 2: Iss. 1, Article 10.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.2.1.9

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol2/iss1/10>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

วิทยาศาสตร์การกีฬา

หลักสูตรเปิดใหม่ของจุฬาฯ ปีการศึกษา ๒๕๕๑

เมื่อเอ่ยถึง “วิทยาศาสตร์การกีฬา” นิสิตเก่าจุฬาฯ หลายคนอาจจะไม่รู้จัก เพราะในประเทศไทย พัฒนาการด้านการกีฬาในระดับอุดมศึกษาเริ่มมาจากพื้นฐานของการให้การศึกษาพลศึกษา สุขศึกษา ซึ่งได้ต้นแบบมาจากประเทศแถบตะวันตก และปรับปรุงขึ้นเป็นลำดับ จนถึงยุคปัจจุบัน วิทยาศาสตร์การกีฬาจัดได้ว่าเป็นสาขาวิชาหลักที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศแถบตะวันตก การจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัย เปลี่ยนรูปและพัฒนาจากพลศึกษา มาเป็น **วิทยาศาสตร์การกีฬา** มิได้มุ่งผลิตคนให้ออกมาเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา หรือครูพลศึกษาเท่านั้น แต่ผลิตคนที่มีพื้นฐานวิทยาศาสตร์สำหรับเพิ่มพูนความสามารถในด้านกีฬาและการออกกำลังกาย ซึ่งไม่

บริเวณที่ตั้งคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและคณะอื่น ๆ ของจุฬาฯ

เพียงแต่จะช่วยให้ประเทศเหล่านั้นประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา แต่ยังช่วยเสริมสุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพของคน ตลอดจนมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทำรายได้เป็นอาชีพได้อย่างมั่นคงและมีผลตอบแทนสูง แต่ในประเทศไทยนั้นยังไม่มีหลักสูตรให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างแท้จริงเลย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญว่า

วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทยให้เทียบเทียมนานาชาติ จึงเริ่มเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา ๒๕๕๑ ดังนั้นในอีก ๔ ปีข้างหน้าเราก็จะมีนิสิตเก่าวิทยาศาสตร์การกีฬาเพิ่มขึ้นอีกแขนงหนึ่ง

วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นอย่างไร มีบทบาทอย่างไรในวงการกีฬา มีความ

จำเป็นอย่างไร ขอให้ลองพิจารณาดูว่า เมื่อการแข่งขันกีฬาระดับภูมิภาคอาเซียน คือ ซีเกมส์ ได้เสร็จสิ้นลง ปรากฏผลการแข่งขันว่านักกีฬาไทยไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่จากข่าวผลการแข่งขันกีฬาหลายประเภท มีการทำลายสถิติเดิมที่มีผู้ทำไว้ในทุกระดับการแข่งขันไปจนถึงกีฬาระดับโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก

ท่านสงสัยบ้างไหมว่าอะไรที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมหรือขาดตกบกพร่องอย่างไรจึงไม่ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้นักกีฬาประสบความสำเร็จ ได้รับชัยชนะ ทำลายสถิติการแข่งขันในปัจจุบัน คงไม่ใช่อาศัยเพียงการฝึกฝนทักษะการกีฬา

หากแต่ต้องถูกสร้างและพัฒนาขึ้นมาอย่างถูกวิธี ทั้งในส่วนของ การเพิ่มพูนสมรรถนะทางร่างกายและจิตใจของนักกีฬา การพัฒนาด้วยเทคนิควิธีที่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ หลักการทางแพทย์ พัฒนาการของอุปกรณ์ เครื่องมือในการแข่งขัน สนามแข่งขัน

นอกจากปัจจัยในตัวของนักกีฬาแล้ว ปัจจัยที่ส่งผลให้นักกีฬาหรือทีมนักกีฬาประสบความสำเร็จได้ชัยชนะ

ยังมีอีกหลายประการ เช่น กลยุทธ์การแข่งขัน การฝึกซ้อม การวางแผนการเล่น กีฬา การแก้สถานการณ์ระหว่างแข่งขัน โดยโค้ชหรือผู้ฝึกสอนและผู้ควบคุม การฝึกซ้อมที่มีความรู้ความสามารถ ทีมบุคลากรเวชศาสตร์การกีฬาหรือทีมแพทย์ สำหรับนักกีฬา ที่จะช่วยดูแลสุขภาพหรือแก้ไขปัญหาบาดเจ็บ

กีฬาในปัจจุบันจึงมีใช้ภาพของการแข่งขันด้วยพลังกำลังเพียงด้านเดียว กีฬาถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จัดได้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ มีปรัชญาในตัวของตัวเอง และเป็นมรดกวิธีที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ดัดแปลงพื้นฐานของมนุษย์ ในส่วนของการต่อสู้ออกมาเป็นรูปแบบที่ก่อให้เกิดประโยชน์

นอกเหนือไปจากเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกีฬาและการออกกำลังกายแล้ว หลายคนอาจสงสัยว่าทำไมกีฬาอาชีพ

หลายประเภทมีเงินรางวัลมากมายมหาศาล ทั้งการแข่งขันเทนนิส มวย สนุกเกอร์ หรืออื่น ๆ ทำไมการจัดการแข่งขันกีฬาระดับภูมิภาค ระดับโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก ประเทศเจ้าภาพหลายประเทศนอกจากจะได้รับผลประโยชน์จากการใช้เงินที่หาได้ สร้างสนามแข่งขัน ชื่ออุปกรณ์กีฬา (ที่จะสามารถใช้ต่อหลังการจัดการแข่งขันได้อีกนาน) ยังได้รับเงินรายได้อีกมากมาย นักบริหารโดยทั่วไปจะถนัดทำธุรกิจประเภทนี้หรือไม่ คำตอบก็คือ การบริหารจัดการด้านกีฬาอย่างเป็นระบบ ผู้ที่มีความรู้ทั้งด้านการกีฬาและด้านบริหารจัดการน่าจะเป็นผู้ที่ทำได้ดีที่สุด ไม่เฉพาะการจัดการแข่งขันกีฬา ธุรกิจประเภทนี้ได้กลายมาเป็นสปอร์ตคลับ ศูนย์สุขภาพ ทำรายได้เป็นอย่างดีเป็นกอบเป็นกำ นอกเหนือไปจากการช่วยให้คนมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงด้วย

ศาสตราจารย์ ดร.เทียนฉาย
กีระนันท์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัยได้กรุณาให้ความเห็นว่า

“จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญของ ‘วิทยาศาสตร์การกีฬา’ ในการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬา ให้ได้มาตรฐานการกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับโรงเรียนถึงระดับชาติ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน อีกทั้งยังเห็นว่าสังคมและประเทศชาติต้องการผู้มีความรู้ความสามารถในพื้นฐานวิทยาศาสตร์การกีฬา นอกเหนือไปจากทักษะทางด้านกีฬา นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีเอกลักษณ์ในความหลากหลาย มีทรัพยากรบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งในส่วนของคณาจารย์ที่สังกัดอยู่กับภาควิชาพลศึกษา คณะครู-ศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การกีฬา

ภาพจาก NATIONAL GEOGRAPHIC

“

วิทยาศาสตร์การกีฬา
มิได้มุ่งผลิตคนให้ออกมาเป็น
นักกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา หรือ
ครูพลศึกษาเท่านั้น
แต่ผลิตคนที่มีพื้นฐานวิทยาศาสตร์
สำหรับเพิ่มพูนความสามารถ
ในด้านกีฬาและการออกกำลังกาย

”

เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี ที่จะช่วยกันเสริมความแข็งแกร่งให้กับวิทยาศาสตร์สาขาอื่น รวมทั้งมีสถานที่ปฏิบัติการอย่างพอเพียง จุฬาฯ มีทั้งสนามฟุตบอลมาตรฐาน สนามเทนนิส สระว่ายน้ำ สนามกีฬาในร่ม และอื่น ๆ อย่างเพียบพร้อม ดังนั้นจึงได้เสนอขอเปิดหลักสูตรจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาขึ้น โดยจุฬาฯ ได้ดำเนินการไปยังทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ ๗ คือในราว ๔-๕ ปี มาแล้ว ทั้งด้านหลักสูตรและการเปิดคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา แต่ยังมีปัญหาขัดข้องบางประการ ทำให้ชะงักค้างมาจนปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเล็งเห็นประโยชน์ดังกล่าว กอปรกับประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ ถึงแม้การผลิตบัณฑิตอาจไม่ทัน

กับการจัดการแข่งขันระดับภูมิภาค คือ เอเชียเกมส์ ที่กำลังจะมีขึ้น แต่ก็คงรอไม่ได้ จึงเปิดสอนหลักสูตรนี้ในปีการศึกษา ๒๕๔๑ ที่กำลังจะมีการสอบคัดเลือกในเดือนเมษายน ๒๕๔๑ นี้”

เนื่องจากหลักสูตร “วิทยาศาสตร์การกีฬา” จัดได้ว่าเป็นหลักสูตรใหม่ และคนที่เรียนต้องมีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น จึงขอให้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

๑. “หลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา” จะทำการเปิดสอนแน่นอนในปีการศึกษา ๒๕๔๑ โดยจะแทน “หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต” (วิชาเอกพลศึกษาหรือสุขศึกษา) การสอบคัดเลือกในปี ๒๕๔๑ จะยังคงใช้รหัสจุฬาฯ ที่เป็นของคณะครุศาสตร์ (วิชาเอกพลศึกษาหรือสุขศึกษา) อยู่ ทั้งนี้เนื่องจากคู่มือการสอบคัดเลือกฯ ได้มีการเตรียมการไปก่อนหน้านั้นแล้ว แต่ก็ได้ระบุหมายเหตุแล้วว่า จะใช้หลักสูตร

วิทยาศาสตร์การกีฬาแทน เมื่อหลักสูตรนี้จัดทำสำเร็จเรียบร้อย

๒. วิชาที่สอบคือ สามัญ ๑ เคมี ภาษาอังกฤษ ชีววิทยา และคณิตศาสตร์ ก. โดยในปีนี้ได้มีการเพิ่มวิชาคณิตศาสตร์ ก. แต่ไม่มีการทดสอบความสามารถทางการกีฬา ทั้งนี้เนื่องจากประสงค์จะให้ผู้เข้าศึกษามีพื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น แม้นักเรียนที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาก็มีความสนใจก็สามารถเข้าศึกษาได้

๓. สาขาวิชาเอกที่เปิดสอนในหลักสูตรนี้ในปีแรกคือ สรีรวิทยาการออกกำลังกาย วิทยวิธีการกีฬา นันทนาการศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพประยุกต์ โดยจะมีวิชาด้านเวชศาสตร์การกีฬา จิตวิทยาการกีฬา การจัดการกีฬา รวมถึงวิชาด้านเทคโนโลยีทางการกีฬาเสริมให้

หลายคนคงมีคำถามว่า ถ้าเป็นนักกีฬา สนใจและชอบกีฬาอยู่แล้ว อยาก

ภาพจาก NATIONAL GEOGRAPHIC

เรียนพลศึกษา จะเลือกเรียนหลักสูตรวิทยาศา-
ศาสตรการศึกษาก็จะได้ไหม และเรียนจบแล้ว
ไปทำงานอะไร **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
ศิลปชัย สุวรรณธาดา** หัวหน้าภาควิชา
พลศึกษา คณะครุศาสตร์ได้ตอบคำถาม
ตรงนี้ไว้หลายประเด็น คือ

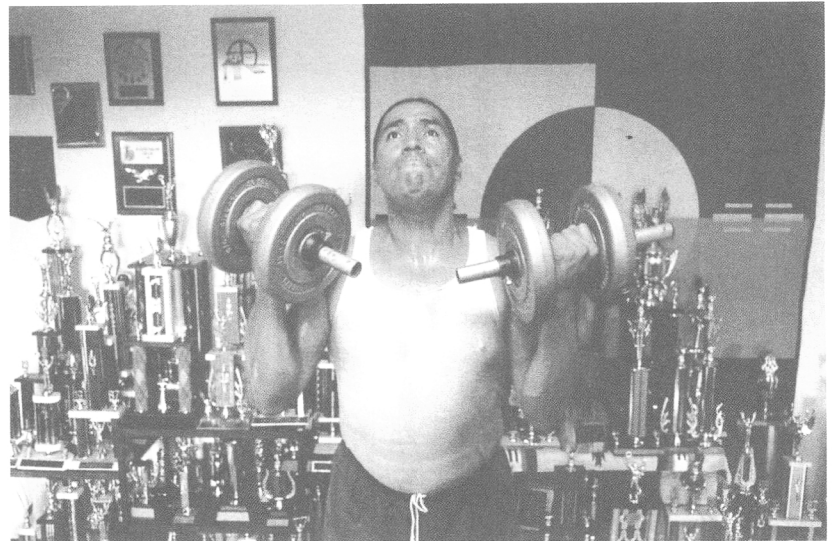

ผู้ที่นิยมกีฬาและมีทักษะพื้นฐานที่ดี
สาขาวิชาวิทยวิธีทางการกีฬา
เป็นสาขาที่เหมาะสมมาก
ขณะเดียวกันผู้สนใจกีฬา
แต่ชอบคันคว้าชอบศึกษา น่าจะ
ได้เรียนในสาขาสรีรวิทยาการกีฬา

“ผู้ที่นิยมกีฬาและมีทักษะพื้นฐาน
ที่ดี สาขาวิชาวิทยวิธีทางการกีฬาเป็นสาขา
ที่เหมาะสมมาก ขณะเดียวกันผู้สนใจกีฬา
แต่ชอบคันคว้า ชอบศึกษา น่าจะได้เรียน
ในสาขาสรีรวิทยาการกีฬา เป็นต้น มีใคร
เคยคิดบ้างไหมว่า การเตะลูกฟุตบอลไซด์
โค้งเข้าประตูทำได้อย่างไร การแทงลูก
สนุกเกอร์ให้ ‘ลง’ พร้อมกับ ‘วาง’ ใน
ตำแหน่งที่เตะลูกหรือแทงไม้ ความแรง
ผสมผสานกับหลักวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับ
ร่างกายกล้ามเนื้อของคน เรื่องเหล่านี้คือ
ไปโอเมคานิกส์ซึ่งจะได้เรียนรู้ในหลักสูตรนี้
ผู้ที่มุ่งมั่นอยากเป็นครูพลศึกษา
ครูสุขศึกษา ก็สามารถเป็นได้จากการเรียน
หลักสูตรนี้ ซึ่งจุฬาฯ ได้จัดรายวิชาที่จำเป็น
สำหรับเกณฑ์การสอบเป็นครูไว้ และขณะ
เดียวกันก็จะช่วยให้ครูพลศึกษา ครูสุข-

ศึกษาของประเทศไทยมีความสามารถมาก
ขึ้น อีกอย่างหนึ่งยังเปิดโอกาสให้ทำงาน
อื่นๆ ได้ดีมากมาย เช่น นิสิตสาขาวิชา-
ศาสตรสุขภาพประยุกต์ จบแล้วสามารถ
ทำงานในกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างดี
และกำลังเป็นที่ต้องการ”

ภาพจาก NATIONAL GEOGRAPHIC

การสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน
วิทยาศาสตร์การศึกษาคงยากกว่าสอบเข้า
พลศึกษาหรือสุขศึกษาอยู่บ้าง แต่คงไม่
เหลือวิสัยที่จะสอบเข้าได้ เมื่อเข้ามาแล้ว
เรียนยากไหมก็เป็นคำถามยอดฮิต คำตอบ
ก็คือเรียนยากขึ้น แต่ก็คงไม่ยากกว่าการ
เรียนในหลักสูตรอื่นๆ คือ ต้องเรียนวิชา
พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น แต่ราย
วิชาที่เกี่ยวกับกีฬาประเภทต่างๆ ก็เริ่ม
เรียนตั้งแต่ชั้นปีที่หนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการ
จัดการเรียนประสบการณ์วิชาชีพ คือ การ
เข้าไปเรียนรู้ฝึกงานกับทีมนักกีฬาในสปอร์ต
คอมเพล็กซ์ โดยมีอาจารย์และอาจารย์
พิเศษควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อ
เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์จากสถาน-
การณ์จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังว่า

หลักสูตรวิทยาศาสตรการศึกษาก็จะเป็น
ปัจจัยหนึ่งในการผลิตบุคลากรที่จะช่วยให้
วงการกีฬาของประเทศไทยพัฒนาขึ้นใน
ทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการแข่งขัน การ
จัดการฝึกอบรม รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม
ร่วมในการพัฒนาสุขภาพพลานามัย โดย

อาศัยการออกกำลังกายและนันทนาการ
เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนไทย และ
สามารถขยายไปยังสถาบันอุดมศึกษาแห่ง
อื่นๆ ต่อไปในอนาคต นอกจากนั้นยังหวัง
ว่าจะช่วยเสริมให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คงความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ซึ่ง
ครอบคลุมไปทุกแขนง ผลดีกำลังคนที่มี
ความรู้ความสามารถออกไปรับใช้และ
พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง สมดัง
ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย *

ดร.นพ. สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ

ผู้ช่วยอธิการบดี
ปฏิบัติราชการด้านกิจการวิชาการ